

Српске гусле су вековима играле одређену политичку улогу. Успомена на изгубљену државност и идеја слободе преношене су превасходно гуслама. На тај начин изведено је јачање капацитета за извођење највећег пројекта српског народа у протеклих седам векова: ослобођење и обнову државе.

Од 1804-1918. пројекат је у потпуности остварен, чиме настају сасвим различити услови. Уместо раје, Срби су постали државотворни народ, а уместо туђе и непријатељске управе поставили су своју. Нажалост, прилагођавање новонасталим условима није довршено, већ се континуитет са турским добом већ два века тврдоглаво одржава, и то у пресудним стварима као што су друштвена селекција или вредности. Рад је нпр. за рају био обесмишљен отимачинама и кулуком, али се и данас чују рајетински ставови попут „не могу тако мало да ме плате како мало ја могу да радим“. Раја је зазирала од отоманске државе, а најхрабрији гледали да је подрију и покраду, али и данас није реткост да се грађани поносе утајом пореза. Да би опстала под туђинском влашћу, раја је развила паралелни систем, али ми и данас више волимо везе него конкурсе. Раја је измицала шеријату и живела под хаотичним мноштвом закона, али ми још увек живимо у неукњиженим становима, плаћамо мимо рачуна и возимо без појаса. Ако је раја живела по селима, клонећи се турских градова и путева, ми ни данас немамо високу комуналну свест, што доказује ђубре по нашим улицама и рупе на путевима. Раја је могла да напредује кроз друштво само ако погази своју веру, али ми и даље успешне доживљавамо као издајнике, и већ у школи осуђујемо „штребере“. Представници система се подједнако уклапају у старе, османлијске калупе. Побеснело тржиште некретнина може се уредити само масовном планском градњом, али Турци не хају да ли раја има стан или копа земунице. Слични примери се ређају у недоглед.

Пише: Андреј Фајгель
среда, 08 мај 2013 07:06

Пише: Андреј Фајгељ
среда, 08 мај 2013 07:06

Књига о београдској држави (Роландић, 176) уруку гусала да је држава привилегија која се